

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת ויהי תשע"ט לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף ע"ג

שאינן פסול בזרעו, ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, למה כל האריכות הזו, ודי בהודאה 'ברוך ה' לעולם ועד'. (ד) וכמו כן יש להבין במה שדנו החכמים אם לאמרו משום יעקב, או לא לאמרו משום משה, הא גופיה קשיא למה לא אמרו גם משה כמו שאמרו יעקב. (ה) איזה פשרה היא זו לאמרו בחשאי, שלא מצינו דוגמתו בשאר דברים שמסופקים אי יש לאמרו, שעבור זה אומרים אותו בחשאי. (ו) ועוד דמבואר בזוהר הקדוש (ח"ב קלד.) דלעתיד יאמרו ברוך שם וכו' בקריאת שמע ע"ש. וכמו כן אנו אומרים אותו בקול רם ביום הכיפורים (שולחן ערוך או"ח סימן תרי"ב). ולכאורה הא אכתי תקשה דמשה לא אמרה.

ג ידועים הדברים המבוארים באוהב ישראל (פ' וישב) במה דאיתא בגמרא (חגיגה יג.), מאי טעמא גבי ישעיה הנביא כתיב (ישעיה ו-ב) שש כנפים לאחת, וגבי יחזקאל הנביא כתיב (יחזקאל א-ו) וארבע כנפים לאחת. ומשני כאן בזמן שבית המקדש קיים, וכאן בזמן שאין בית המקדש קיים. היינו בימי ישעיה היה עדיין בית המקדש קיים אז היו שש כנפים לאחת, ובימי יחזקאל כבר נחרב הבית המקדש לזה כתיב שם רק ארבע כנפים. נמצא כי בזמן הזה היינו אחר חורבן הבית המקדש נחסרו ב' כנפים. והנה איתא בכתבי האר"י זללה"ה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אינון שית תיבין נגד שית גדפין. נמצא בזמן הזה שחסר ב' גדפים כנ"ל, חסר גם כן ב' תיבין מאלו ששה תיבות ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הנ"ל. ואמר מורי הרב הקדוש כו' מ' אלימלך זללה"ה, ששני תיבות

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר, האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (מט-א). ולפי פשוטו, שרצה כעת לברך את בניו, ולהגיד לכל שבט מה שיעבור עליו באחרית הימים, כאשר יכנסו לארץ וינחלו נחלתם. אבל אכתי צריך ביאור שאמר את אשר יקרא 'אתכם', כי לא יקרה זאת רק אצל בני בניהם, ולא יקרא אתכם.

וברשי"י ביקש יעקב לגלות את הקץ, ונסתלקה ממנו שכינה, והתחיל לומר דברים אחרים ע"כ. ומקורו בגמרא (פסחים נו.) ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין קץ [שיחזיר ימינו לפניו, שהשיב אחר ימינו מפני אויב], ונסתלקה ממנו שכינה, אמר שמא חס ושלום יש במטתי פסול, כאברהם שיצא ממנו ישמעאל, ואבי יצחק שיצא ממנו עשו. אמרו לו בניו, שמע ישראל [לאביהם היו אומרים] ה' אלקינו ה' אחד, אמרו כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד. באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. אמרי רבנן היכי נעביד, נאמרוהו [להאי ברוך שם כבוד מלכותו בקריאת שמע], לא אמרו משה רבינו, לא נאמרוהו, אמרו יעקב, התקינו שיהו אומרים אותו בחשאי ע"כ.

ויש להבין איך יתכן שיחשוד יעקב את בניו הקדושים שיש בהם פסול של אמונה, אשר גם הפחות שביהודים אומר שמע ישראל. (ב) גם לאיזה צורך אמרו לו, 'כשם שאין בלבך אלא אחד', שלכאורה אינו נוגע לענין, ודי בתשובתם אין בלבנו אלא אחד. (ג) גם במה שהודה יעקב לה' כאשר ראה

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל ושמחה ומתוך שבח והודי' להשי"ת, הננו מגישים מעומקא דליבא, ברכת מזל טבא וגדיא יאה, קדם עטרת ראשנו

~ כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ~

לרגל השמחה השרויה במעון קדשו בהולדת הנכד בן לבנו הרה"ג רבי יהושע שליט"א למזל טוב

יהא רעווא שיזכה לשובע שמחות ורב תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת גוא"צ בב"א.

החסרים הם 'כבוד מלכותו'. ולזה אנחנו מבקשים ומתפללים להשי"ת (בתפלת מוספים של יום טוב) גלה כבוד מלכותך עלינו ע"כ דברי קדשו וכו' ע"ש. ויש להבין הכוונה בזה, שבזמן הזה חסרים תיבות 'כבוד מלכותו'.

*

ונראה דהנה אשרינו שאנו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ומיחדים שמך בכל יום תמיד ואומרים פעמיים באהבה, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. וזהו שורש האמונה, אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא יחיד, ואין יחידות כמוהו בשום פנים, והוא לבדו אלקינו היה הוה ויהיה. אך יש להבין אריכות הלשון, ודי באמרו 'שמע ישראל ה' אחד', ולמה אומרים 'ה' אלקינו ה' אחד. וברש"י (דברים ו-ד) פירש, ה' שהוא אלקינו עתה, ולא אלקי העובדי כוכבים, הוא עתיד להיות ה' אחד, שנאמר (צפניה ג-ט) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה', ונאמר (זכריה יד-ט) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד ע"כ.

אמנם יש בזה עוד פירושו, כי הנה לפעמים ההנהגה העליונה בעם ישראל בכלליות היא בדין, וכמו בזמן החורבן, ותקופות שונות של שמדיות והריגות של אלפי רבבות, ולפעמים ההנהגה בחסד, בשפע של פרנסה והרחבה. ועל דרך זה בכל עת בפרטיות, יש שחסר להם פרנסתם או בריאותם, ויש אחרים שמשופעים בכל טוב. וכמו כן בהאדם עצמו ישנם זמנים של צער ויגון, וישנם זמנים של שמחה. ויתכן לחשוב שיש שתי רשויות, פועל טוב ופועל רע. אבל האמת היא, כי הכל בא מאת ה' הטוב, ואין השינויים מצד הנותן אלא מצד המקבל. וכמו שפירש באלשיך הק' הכתוב, וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (דברים ד-ט). דהנה אם רואים אנו בעולם הזה, שהאחד מצליח, ואילו השני חייו מלאים פגעים ויסורים, אין זה חלילה משום שיש שינוי בהנותן, שכן השי"ת הגדו יחיד ומיוחד ללא שום שינוי, והשפעת הטובה יוצאת הימנו במדה שוה לכל הבריות, והשינוי אינו בא אלא מצד מקבלי ההשפעה. מי שהוא ראוי, זוכה לקבל את השפעת הטובה שהשי"ת מוריד לעולם, ומי שאינו זוכה מחמת מעשיו משתנית לגביו ההשפעה לרעה.

ראיה מובהקת לכך נוכל להביא מן השמש. שהרי השמש, שאינה אלא אחד מהכוחות הנבראים בעולם, משפיעה גם היא את אורה וחומה על העולם כולו במדה שוה, ואף על פי כן רואים אנו השפעות מנוגדות של השמש. בו בזמן שהיא משחיר דברים בהירים, היא מלבינה את הפשתן הכהה. בו בזמן שהיא מקשה את המלח הנמס, היא ממיסה את השעווה. והרי ודאי לא יעלה איש על דעתו לחשוב, שהשינויים

הללו נובעים מן השמש עצמה, מזריחתה והשפעתה, אלא הם נובעים מטבעם המיוחד של הדברים המקבלים את השפעתה של השמש.

וזהו שאמר וידעת היום, שתתבונן ותבין את טבעה של השמש הזורחת ביום, כי אף על פי שהיא זורחת לכל במדה שוה, בכל זאת משתנית השפעתה בהתאם לתכונותיהם הטבעיות של המושפעים ממנה. והשבות אל לבבך, אז תשיג היטב, כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, שהשי"ת הגדו יחיד ומיוחד ובעל ההשפעה היחיד בבריאה כולה, ואם רואים אנו תופעות מנוגדות בעולם, הרי זה בגלל הניגודים שבבני האדם המקבלים את ההשפעה האלוהית. בשל מעשיהם זוכה האחד למדת הרחמים והשני למדת הדין, אבל מצד השי"ת עצמו הרי הוי"ה הוא האלקים, מדת הרחמים דהיינו הוי"ה, ומדת הדין דהיינו אלקים, אחת הם. וזהו שאנו אומרים שמע ישראל, הוי"ה אלקינו, הן ההנהגה של רחמים וחסד מהוי"ה, והן ההנהגה של דינים מאלקינו, הוי"ה אחד, הכל הוא חסד מפועל אחד ע"כ.

וביאורו, כי כל בן מכיר שאביו ואמו רוצים רק טובתו, והם מוסרים נפשם תמיד עבורו, ומזמנים לו כל מחסוריו. ואם לפעמים יחלה הבן וצריך לעבור ניתוח קשה של צער ומכאוב, ורואה כי אבותיו מזמנים לו רופא, ועוד משלמים לו במיטב כסף, ועומדים הם סביב למטתו, אז מכיר כי בודאי דזהו טובתו האמיתית, הגם שעולה לו בצער. וכמו כן בהקב"ה אב הרחמן, אם הוא הוא המזמין לו כל זאת, לא יתכן שמאתו תצא רעות, אלא בשביל תועלת מצבו ותיקוני נפשו הוא צריך לעבור על כל זה, על כן בודאי היא לטובתו.

אך יש מדריגה עוד עדיפא, שמקבל הרעות בשמחה כמו הטובות, וכמאמרם (ברכות נד.) חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, לקבלנהי בשמחה. שמכיר כל כך הטוב שיש בהרעה, שהוא שמח ומברך עליו כמו על הטובה, וכמו שהאדם מברך ה' בשמחה כאשר מרויח מליין דולאר, הוא מברך ה' בשמחה גם כאשר מפסיד הון כזה. והכל אצלו אחד, הרעה והטובה, דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד. והוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, שהנהגת הדין והנהגת החסד שוין בעיניו, והוא נכנע כולו לאלקיו, אשר ה' הטוב בעיניו יעשה.

ולפי זה יש כמה דרגות בכוונת אמירת קריאת שמע, הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד. א) שהבורא יתברך שמו יחיד ומיוחד, והכל נפעל רק ממנו, הן הטוב והן הרע. ב) אשר לא רק שהכל הוא ממנו, אלא גם הכל הוא רק טוב, שגם המדת הדין הוא חסד, וטוביה גניז בגויה, והכל הוי"ה אחד. ג) שהטוב והרע שוין לפניו כל כך, עד שהוא שמח לקבל הרע כמו שמקבל הטוב, והן אלקינו מדת הדין, והן הוי"ה מדת הרחמים, הכל אחד לפניו.

וזהו הענין שמצינו ברבי עקיבא כאשר היו סורקין את בשרו במסרקות של ברזל, שעברו עליו עינויים קשים, היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד (ברכות סא:), והיינו שהתעצם את עצמו במחשבתו לקבל הכל באהבה, שגם אלקינ"ו, מדת הדין, הוי"ה אחד, הכל חסד ה', ושוה בעיניו הרע כמו הטוב לקבלוניה בשמחה.

ועל דרך זה היה מדריגתו של יעקב, וכמבואר בריש הפרשה, ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה (מז-כה). וביאר באור החיים הק', דלמה הוצרך לומר מה שחיה בארץ מצרים. אך לצד שכל ימי יעקב לא נח ולא שקט, כי משנולד נולד שטנו, ועדיין לא שקעה שמשו עמד לבן, ואלה מוסיף לרע לו, ואחריו הוקם על צערה של דינה, ועוד לו ויבא רוגו אבידת יוסף. הוא שאמר הכתוב ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה, אלו היו חייו ולא קודם. וסמך לזה אומרו ויהי ימי יעקב שני חייו, לרמוז שהן הנה היו ימיו שהיה לו בהם חיות ע"כ.

ויש להוסיף בסיום הכתוב, כי הן אמת שכלפי חוץ, לנגד עיני בני אדם, היו כל ימיו צער ומכאוב, ושנים של חיים טובים לא היה לו אלא שבע עשרה שנה. אבל התורה העידה, שאצל יעקב היו כל ימי חייו שוין, הוא קיבל בשמחה כל שנות ימי חייו במדה אחת, ולא היו אצלו שום שינויים, ויהי ימי יעקב שני חייו, אצל יעקב היו שנות של חיים טובים, 'שבע שנים וארבעים ומאת שנה', כולן היו שוין לטובה.

ובזה נבוא אל המכוון, כי בודאי ידע יעקב אבינו, כי אין פסול של אמונה טפילה אצל זרעו. אך באמונה יש הרבה והרבה דרגות, וכדי שיהיו ראויים להשראת השכינה של גילוי הקץ, צריכין לעמוד באמונה בדרגה מופלאה, להרגיש בחוש מציאות הבורא אצלו, בלי טינא בלב על שום הנהגה, ולהיות שמח על הרעה כמו על הטובה, ואולי בדרגא זו יש פסול בזרעו. ולכן אמרו לו בניו, 'שמע ישראל הוי"ה אלקינ"ו הוי"ה אחד', ההנהגה בחסד או ההנהגה בדין הכל אחד אצלינו לטובה. ויכשם שאין בלבך אלא אחד, שהאמונה שלך היא ברום המעלה, שכל ימי חייך אצלך שוין לטובה, 'כך אין בלבנו אלא אחד'.

ועל זה פתח יעקב ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כי בתיבות אלו יש ביטוי לעוצם עומק האמונה שיש בהוי"ה אלקינ"ו הוי"ה אחד, והוא שלא רק שמאמין שהכל לטובה, אלא הוא מקבלו עוד בשמחה ומברך שוה על הרעה כמו על הטוב. והוא אומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שמברך ומודה ומהלל לקונו על זה. ומדגיש כבוד מלכותו, דידוע כי כבוד הוא כינוי למלבושים, וכמאמרם (שבת קיג) ותחת כבודו יקד יקוד כיקוד אש (ישעיה יטו), לא כבודו ממש אלא בגדיו, דרבי יוחנן קרי למאניה מכבודתי ע"ש. והנה הקב"ה הוא מלך רחמן,

ולפעמים הרחמים מכוסה בלבושים שאינו ניכר בחוץ, וזהו 'כבוד מלכותו', וגם במצב זו ברוך שמו לעולם ועד.

והנה בני יעקב היו במדריגה זו כמו אביהם יעקב, שהרי אמרו כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, ולכן שפיר אמר אז יעקב ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. אמנם בימי משה לא היו ישראל במדריגה זו, שהרי התלוננו על הרעה, ואמרו למה זה העליתנו ממצרים להמית וגו' (שמות יז-ג, דברים כד, כא-ה). ולא ברכו על הרעה כמו על הטובה לקבלוניה בשמחה, על כן לא אמר משה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כי לא היו ישראל בדרגא זו אז, לברך ולהודות גם בהנהגה של 'כבוד מלכותו'. ומכל שכן שאנן לא נוכל לאמרו בקול רם, כי מועטים המה אלו שהם בדרגא זו. אבל מכל מקום אומרים אותו בחשאי, לעורר אותנו שנכיר עכ"פ עד כמה צריכין להגיע בדרגת אמונת אלקי עולם. ורק לעתיד כאשר תתקיים ומלאה הארץ דעה את ה', אז כולנו נאמר בקול רם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ועל דרך זה ביום הכיפורים, שכל אחד נדמה אז כמלאך, ועומד במדריגה נשאה, אז צועק בקול רם מנהמת לבו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

[והנה] דזהו ענין המשל שאמרו חז"ל (שם) דקורין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בחשאי, משל לבת מלך שהריחה ציקי קדירה, אם תאמר יש לה גנאי, לא תאמר יש לה צער [צער גופה מחמת התאוה], התחילו עבדיה להביא לה בחשאי ע"כ. והיינו דלומר בקול ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, יש גנאי לנו, כי לא כל אחד הוא במדה זו, ולא יהא מחזי כמשקר. אבל לא לומר כלל, גם כן אנו מצטערים, כי בתוך תוכו מכיר שצריכין להגיע למדה זו, על כן אומרים זאת בחשאי].

והנה בזמן שבית המקדש היה קיים, וכל אחד היה עולה לכל הפחות שלש פעמים בשנה לבית אלקים, ששם היה עוצם גילוי שכינתו בתחתונים, ועשתה רושם על כל אחד, על כן המלאכים חיות הקדושות שנשפעים מעבודת בני ישראל, היה מאיר בהם כל הששה גדפין, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. לא כן בזמן שאין בית המקדש קיים, חסר ההארה של 'כבוד מלכותו', שאין אנו במדריגה זו להודות להלל ולשבח בעת הסתר פניו, שמלכותו מלכות של חסד מעוטף בלבושים רבים, על כן חסרים השתי גדפין של כבוד מלכותו.

*

ואמר להם יעקב, האספו ואגידה לכם את אשר 'יקרא' אתכם באחרית הימים. ופירשו המפרשים דהיא מלשון קרירות, כי עבודת האדם לקונו צריכה להיות בהתלהבות דקדושה, ולא כמצות אנשים מלומדה, אלא בחשק ובצמאון, צמאה נפשי לאלקים, כי כן היא תכונת הנשמה, נר ה' נשמת אדם (משלי כ-כו), ולכן מתעורר האדם בתורה ותפלה שמנענע גופו, כי האש אין לה מנוחה. אבל באחרית הימים,

עקבתא דמשיחא, תהיה עבודת ה' בקרירות, בלי חשק והתלהבות, להתענג בעבודת קונו באהבה ע"כ.

והוסיף לומר, את אשר יקרא 'אתכם', כי ניתן לנו מה' שלש מצות שהם לאות, ביני וביני בני ישראל אות היא לעולם. והם אות מילה, אות שבת, אות תפלין, שהם כנגד עולם שנה נפש. אות מילה היא בגופו של אדם, אות שבת בשנה, יום השביעי מששת ימי המעשה, ואות תפלין היא בעולם, בחפץ של מצוה. ובמצות אלו מתבטא הקשר של האדם עם קונו, שמשעבד הכל לעבודתו יתברך שמו. ובתפלין יש פרשת קריאת שמע, שיש בו יחודו ואחדותו יתברך שמו בעולם, לקשר את גופו במה שמקבל על עצמו עול מלכות שמים שיש בפרשת קריאת שמע.

ואמר הכתוב (שמות יג-טו) והיה לאות על 'ידכה' וגו', ודרשו חז"ל (מנחות לו.) יד כזה ע"כ. ויש לומר כי בפסוק שמע ישראל, יחודא עילאה, יש כ"ה אותיות. ובפסוק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, יחודא תתאה, יש כ"ד אותיות. וכאשר חסר תיבות 'כבוד מלכותו', אז יש בה רק י"ד אותיות. וזה נרמז בתיבת 'ידכה', י"ד וכ"ה. והתפלין צריכין להיות לאות להאדם על מה שהוא קורא בפרשת קריאת שמע, לשעבד תאות ומחשבות לבנו לעבודתו. ורמז להם יעקב, כי באחרית הימים תהא קרירות בקיום שלשה האותות הללו, שהם שורש היהדות. וזהו שאמר אשר יקרא אתכם, שתהא קרירות בהאותות שלכם, באחרית הימים.

*

ויש לרמז בזה עוד, דאיתא בגמרא (שבעות לה:) כל הטפל לשם מלפניו הרי זה נמחק, לאחריו אינו נמחק שכבר קדשו השם ע"כ. וכן פסק הרמב"ם (ה' יסודי התורה ו-ג) כל הנטפל לשם מלפניו מותר למוחקו כגון למ"ד מלהוי"ה ובי"ת מבאלקים וכיוצא בהן אינן כקדושת השם, וכל הנטפל לשם מלאחריו כגון ר' של אלקיך וכ"ם של אלקיכם וכיוצא בהן אינן נמחקין, והרי הם כשאר אותיות של שם, מפני שהשם מקדשם ע"כ. ובאור החיים הק' (פ' ואתחנן) פירש בזה, ואתם הדבקים בה' אלקיכם (ד-ד), שדביקות ישראל בה' אינם כדביקות האותיות שמלפניו, אלא כאותיות שמלאחריו שהם כ"ם של אלקיכם, שהם קדושים כמו האותיות של השם ע"ש.

ונראה שזה בא להורות, כי האדם בעת עוסקו בתורה ובמצות הוא דבוק לקונו, וכמו שמתפללים ודבק לבנו במצותיך, כי הוא עושה אז רצון קונו. אבל יש בזה שתי

דרגות, חדא, שדביקותו נעשה קנין בנפשו ומתקדש גופו, על דרך שאומרים (בנוסח הברכה) אשר קדשנו במצותיו, שהמצוה מעדן ומקדש ומעלה את נפשו מחומר לצורה. וזהו בחינת טפל לה' באופן שקידשו ה', שמתקדש במה שנדבק בה'. שנית, יתכן שהוא דבוק בה' באותה שעה שמקיים המצוה, אבל לא נשאר עליו רושם אחריו, והוא עומד מגושם בחומריו כמו שהיה מקודם, והוא טפל לה' באופן שלא קידשו השם, שלא נשתנה גשמיותו להתעלות. וכמובן שעיקר חשיבות עבודת ה' היא כאשר האדם טפל לה' בבחינת אותיות של אלקיכם, שקידשו השם. ועל בחינת עבודה זו אמר להם יעקב, אשר יקרא אתכם' באחרית הימים, שתהא קרירות באותיות של כ"ם, להיות דבוק לה' בבחינת אלקיכם, שקידשו השם.

וכמו כן יש בזה רמז, שישנם בני אדם שדביקותם בה' היא בכל עת ובכל מקום, ואין שום זמן ומצב שיהא נפרד מאתו ית"ש, ומקיים שויתי ה' לנגדי תמיד, שעומד תמיד לפני ה'. ויש בני אדם שיש להם מצבים שהם נפרדים מקונם, שכאשר יושב בבית המדרש הוא לומד ומתפלל, וכאשר נמצא בחוצות אינו אותו האדם, ועובד ליוצרו וליצרו יחד. ואדם כזה הוא כדבוק לה' מלפניו, שברצותו הוא נמחק ונפרד מדביקותו לה'. אך חשיבות הדביקות בה', כאשר הוא כאותיות הנטפלים לה' מלאחריו, שקדושתו נשאר תמיד, ואינו נפרד מאלקיו, וגם כאשר מחמת סיבה נפרדו האותיות כ"ם מאלקיכם עדיין הם נשארים בקדושתם ואין למוחקם. ועל זה התאונן יעקב אשר יקרא אתכם' באחרית הימים, שתהא קרירות בהדביקות בה' בבחינת אותיות כ"ם, שהדביקות לא תהיה באופן נצחי בלי פירוד, אלא בבוא נסיון בחוצות, לא יהיו באותה מדה שהם בביתם ובית מדרשם.

והאספו ואגידה לכם, אין עצה לחיזוק ועידוד אלא באסיפת חברים יראי ה' יחד, להתגורר תמיד בחברותא טובה של בני תורה ומבקשי ה', כדי שחוצות העיר לא יקררו אותנו. ובפרט כאשר נכנסים לימי השובבי"ם, ימים של תיקון ותשובה, וביתר בשנת העיבור כידוע, להתחיל בסור מרע, לעשות לעצמו גדרים בשמירת העינים, ובכלים הטוכנולגיים, להוסיף לעצמו גדר של קדושה אפילו בדבר מיעוט על כל פנים במשך ימי השובבי"ם הבאים. וכמו כן בעשה טוב, להרבות בתפלה ותחנונים על תיקון הימים שעברו, ואמירת תהלים במתינות, אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים, ולבקש רחמים שיזכה בתשובה שלימה, לתקן הכל בחיים חיותו, עדי נזכה לראות בשמחתן של ישראל בביאת בן דוד בב"א.

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' חיים הערש וועכטער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסית בתו למול טוב	מוה"ר ר' יואל אלתר ראב"ה הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	מוה"ר ר' שלמה ברוך פרענקל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' שניאור זלמן ברוין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	מוה"ר ר' משה יעקב קליין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למול טוב
--	--	---	--	---